

Neoklasyczo-realistyczna analiza polityki Japonii wobec problemów historycznych

Celem projektu jest zbadanie procesów decyzyjnych, które doprowadziły do sformułowania oficjalnego stanowiska rządu Japonii wobec problemów historycznych związanych z pamięcią na temat zbrodni popełnionych podczas drugiej wojny światowej. Dwa główne cele badawcze są następujące:

- Z badać w jaki stopniu reakcja Japonii na problemy historyczne była zgodna z presją z zewnątrz, na ile zaś została zmodyfikowana przez zmienne wewnętrzne państwowe.
- Zanalizować, jak stanowisko Japonii na temat problemów historycznych ewoluowało po początkowej odpowiedzi oraz jakie czynniki były odpowiedzialne za jego utrzymanie lub zmianę.

Niniejsze studium proponuje innowacyjną interpretację wzorców decyzyjnych w polityce zagranicznej opartą na analizie czynników międzynarodowych i wewnętrznych. Dowodzi, że w przypadku świadomości historycznej definicja interesów narodowych jest szczególnie podatna na zniekształcenia wynikające z czynników wewnętrznych, takich jak skłonności ideologiczne, siła polityczna czy subiektywne postrzeganie środowiska międzynarodowego przez decydentów indywidualnych lub instytucjonalnych. O ile ogólny kierunek polityki Japonii wobec problemów historycznych był determinowany przez otoczenie międzynarodowe (takie czynniki, jak względy bezpieczeństwa czy presja ze strony instytucji międzynarodowych), o tyle czynniki wewnętrzne znacząco modyfikowały przedsięwzięcia w polityce zagranicznej.

Projekt bada cztery problemy historyczne pomiędzy Japonią i jej krajami ościennymi: stronnicze podręczniki do historii, wizyty premiera w świątyni Yasukuni w Tokio, wykorzystywanie „kobiet pocieszycielek” przez Imperialną Armię Japonii, jak też przeprosiny za wojnę. Poprzez bardziej szczegółowe studia przypadku kierownik projektu wykaże, że odpowiedź Japonii na każdy z analizowanych problemów wynikała z delikatnego kompromisu pomiędzy różnymi grupami w rządzie w danym czasie. Chociaż ów kompromis był suboptymalny dla wszystkich zaangażowanych stron, okazał się wyjątkowo trwały, ponieważ częściowo godził sprzeczne interpretacje interesów narodowych przez poszczególne obozy ideologiczne i jednocześnie zapewniał wystarczające złagodzenie napięć na poziomie międzynarodowym. Kierownik projektu twierdzi, że kompromisowe stanowiska zostały sformułowane pod silną presją międzynarodową, pod istotnym wpływem umiarkowanych polityków na proces decyzyjny oraz przy silnej pozycji premiera i/lub sekretarza gabinetu. Projekt zbada poprzez jakie mechanizmy owe początkowe odpowiedzi na problemy historyczne zaczęły ograniczać następne przedsięwzięcia premierów Japonii.

Projekt przyczyni się do lepszego zrozumienia zależnych od ścieżki rozwojowej procesów, które stabilizowały oficjalną politykę Japonii wobec problemów historycznych. Wyniki badań zostaną opublikowane w anglojęzycznej monografii przez jedno z uznanych wydawnictw międzynarodowych.